

**Historie a současnost
sboru jednotky dobrovolných hasičů
v obci Týn nad Bečvou**

Lukáš Bartoněk

Bakalářská práce
2021

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lukáš Bartoněk**
Osobní číslo: **L18036**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Historie a současnost jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Týn nad Bečvou**

Zásady pro vypracování

1. Vypracujte rešerši s důrazem na monografie, studie a materiály HZS.
2. Zpracujte exkurz do historie jednotky SDH.
3. Charakterizujte stávající úroveň personálního a materiálního zabezpečení jednotky, úroveň její akceschopnosti.
4. Navrhněte případná doporučení ke zlepšení stávajícího stavu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. SZASZO, Zoltán. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra- generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
2. SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Praha: MV- generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86640-59-4.
3. Bezpečnostní strategie České republiky 2015. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2021**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 14. 5. 2021

Jméno a příjmení studenta: Lukáš Bartoněk

.....

podpis studenta

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

Historie a současnost jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Týn nad Bečvou

ABSTRAKT

Bakalářská práce je věnována jednotce sboru dobrovolných hasičů v obci Týn nad Bečvou. Teoretická část práce je orientována na problematiku zajišťování bezpečnosti v České republice. Dále se věnuje Hasičskému záchrannému sboru České republiky a jednotkám požární ochrany. Z jednotek požární ochrany se konkrétně jedná o jednotku sboru dobrovolných hasičů obce Týn nad Bečvou. Praktická část je věnována historii a současnosti této jednotky. V práci je hodnocena její akceschopnost a připravenost zasáhnout při vzniklé mimořádné události. Závěrečná pasáž práce obsahuje analytickou metodu – konkrétně dotazníková šetření pro obyvatelé obce Týn nad Bečvou a pro příslušníky jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Týn nad Bečvou. V prvním dotazníku hodnotí příslušníci sboru připravenost, technické vybavení, personální zabezpečení, akceschopnost, materiální a personální zabezpečení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Týn nad Bečvou. V druhém dotazníku obyvatelé hodnotí zabezpečení obce z hlediska požární ochrany a jednotku sboru dobrovolných hasičů.

Klíčová slova: bezpečnost, hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany, jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, obec Týn nad Bečvou

THE BACHELOR'S THESIS TITLE:

The History and the Present of the Volunteer Fire Department of Village Týn nad Bečvou

ABSTRACT

The bachelor's thesis is dedicated to a unit of the Volunteer Fire Department of Village Týn nad Bečvou. The theoretical part of the thesis is focused on the issue of ensuring security in the Czech Republic. It also deals with the Fire and Rescue Service of the Czech Republic and fire protection units. Of the fire protection units, it is specifically dedicated to the Volunteer Fire Department of Village Týn nad Bečvou. The practical part is devoted to the history and present of this unit. The thesis evaluates its ability to act and readiness to intervene in the event of an emergency. The final section of the thesis contains an analytical method – specifically questionnaire surveys for residents of the village Týn nad Bečvou and for members of the Volunteer Fire Department of Village Týn nad Bečvou. In the first questionnaire, members of the corps evaluate the readiness, technical equipment, personal security, ability to act, material and personal security of the Volunteer Fire Department of Village Týn nad Bečvou. In the second questionnaire, residents evaluate the security of the municipality in terms of fire protection and the unit of the volunteer fire department.

Keywords: Fire and Rescue Service of the Czech Republic, fire protection units, safety, unit of volunteer fire department of village, village Týn nad Bečvou

Rád bych tímto poděkoval svému vedoucímu bakalářské práce, který mi při psaní této práce poskytoval cenné rady, jeho čas a trpělivost. Poděkování také patří starostovi obce Ing. Antonínovi Ryšánkovi, místostarostovi obce Ing. Vojtěchu Hanudělovi, veliteli sboru dobrovolných hasičů obce Týn nad Bečvou panu Jindřichu Vilišovi, starostovi jednotky Pavlu Procházkovi a členům této jednotky za poskytnutí informací ohledně sboru. Na závěr chci poděkovat mé rodině a blízkým, kteří mě při psaní bakalářské práce podporovali a motivovali.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 BEZPEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY	13
1.1 HROZBA	13
1.2 RIZIKO.....	13
1.3 BEZPEČNOST	13
1.4 BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY	14
1.5 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA.....	15
1.6 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM.....	15
2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	17
2.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY	17
2.2 DRUHY JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	18
3 JEDNOTKY SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	20
3.1 JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCÍ	21
3.2 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	22
3.3 MLÁDEŽ A SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	23
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
4 OBEC TÝN NAD BEČVOU	25
4.1 SPOLKOVÝ ŽIVOT V OBCI.....	27
5 JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V OBCI TÝN NAD BEČVOU	28
5.1 HISTORICKÝ EXKURZ	28
5.2 SOUČASNOST.....	29
5.2.1 Moravská hasičská jednota – hasičský sbor Týn nad Bečvou	32
5.2.2 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Týn nad Bečvou	32
6 ANALYTICKÁ METODA	34
6.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI ČLENY SBORU	34
6.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI OBCE	40
6.3 SYNTÉZA – DOPORUČENÍ KE ZLEPŠENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU	45
6.3.1 Větší podpora spolupráce s mládeží za účelem zachování tradice jednotky	47
6.3.2 Větší podpora vzdělávání členů sboru ze strany obce	48
ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	54
SEZNAM OBRÁZKŮ	55
SEZNAM TABULEK.....	56
SEZNAM PŘÍLOH.....	57

ÚVOD

Práce je věnována historii a současnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Týn nad Bečvou. V České republice mají dobrovolné hasičské sbory bohatou historii a zaplňují významné místo nejen v historickém kontextu, ale i v dnešní době, kdy jsou často pevnou součástí života v obci. Velmi často je rozvoj dané obce spjat právě s rozvojem místního sboru dobrovolných hasičů, což potvrzuje jejich velký význam i pro dnešní společnost.

Cílem práce je navrhnout doporučení ke zlepšení aktuálního stavu jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Týn nad Bečvou, a to zejména s ohledem na její personální a materiální zabezpečení, úroveň její akceschopnosti. Splnění cíle by mělo zlepšit aktuální situaci v této jednotce sboru dobrovolných hasičů obce. V rámci praktické části práce se bude Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce označovat i pojmy sbor či jednotka.

K základním metodám zpracování práce patří deskripce odborných zdrojů, primární sběr dat, analýza a syntéza.

Deskripce odborných zdrojů je využita pro zpracování teoretické části práce, ale také pro získání poznatků o historii sboru dobrovolných hasičů v obci Týn nad Bečvou. Tato metoda představuje základní pojmy, které souvisí s řešenou problematikou a vytváří ucelený přehled o aktuálním stavu zkoumání řešené problematiky.

Primární sběr dat byl realizován formou dotazníkových šetření mezi členy jednotky a obyvateli obce. K této metodě lze ještě zařadit neformální pozorování a prostudování interních předpisů a dokumentů o jednotce.

Analýza pak rozebírá získané informace a vyhodnocuje jejich podobu, což se následně projevuje zejména syntézou informací. Výstupem těchto metod jsou návrhy a doporučení ke zlepšení aktuálního stavu.

Za účelem splnění cíle práce je její struktura rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce se věnuje představení Hasičského záchranného sboru České republiky s přihlédnutím k významu dobrovolných hasičských sborů, včetně souvislostí jejich postavení v bezpečnostní systému České republiky. Praktická část práce se věnuje představení obce Týn nad Bečvou, jednotce sboru dobrovolných hasičů. V závěrečné části je pozornost soustředěna na využití analytické metody a syntézy veškerých poznatků, z které pak vyplývají návrhy a doporučení ke zlepšení stávajícího stavu v jednotce.

Ambicí práce je také zodpovědět následující výzkumné otázky:

- 1) Je sbor dostatečně připraven a akceschopný při vzniku mimořádné události?
- 2) Má sbor dostatečné technické vybavení pro kvalitní zásah?

- 3) Jak vnímají obyvatelé obce problematiku bezpečnosti?
- 4) Byli obyvatelé obce svědky zásahu sboru dobrovolných hasičů?
- 5) Máme dost dobrovolných hasičů v obci?
- 6) Jak je na tom mladá generace – jsou členy či nikoli?

Výzkumné otázky se zabývají zejména jednotkou sboru dobrovolných hasičů ve zkoumané obci. To je odvislé od základního cíle práce. Právě prostřednictvím odpovědí na uvedené otázky bude možné posoudit aktuální stav akceschopnosti jednotky, na základě tohoto pak doporučit návrhy ke zlepšení.

Ambicí práce je zhodnotit aktuální stav v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce Týn nad Bečvou nejen vůči historickému kontextu vývoje, ale i z hlediska jeho aktuální úrovně technického, personálního a materiálního zabezpečení. Na základě výsledků pak může vedení obce a sboru realizovat kroky, které zlepší jeho činnost a efektivitu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 BEZPEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY

Jednou ze základních rolí státu, která je stanovena zákonem č. 1 /1993 Sb., Ústava České republiky, je zaručit bezpečnost obyvatelstva a chránit své základní bezpečnostní zájmy. Toto zajišťování bezpečnosti se provádí jak v preventivní rovině, tak i při řešení různých mimořádných událostí a odstraňování jejich následků (Ministerstvo vnitra České republiky, 2015).

1.1 Hrozba

Hrozba je přírodní nebo člověkem podmíněný proces představující potenciál, tj. schopnost zdroje hrozby být aktivován a způsobit škodu. Tento potenciál může být spuštěn záměrně nebo náhodně využít pro atakování specifických zranitelností aktiva. Hrozba bývá zdrojem rizika (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

1.2 Riziko

Možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit. Riziko také představuje účinek nejistoty na dosažení cílů nebo pravděpodobnost výskytu nežádoucí události s nežádoucími následky (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

1.3 Bezpečnost

Ministerstvo vnitra definuje bezpečnost jako „*Stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům nebo systému jako celku tak, aby byla zachována struktura, stabilita a spolehlivost systému (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).*“

Vnější bezpečnost státu chápeme jako stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru odstraňovány hrozby, které ohrožují bezpečnost státu a jeho zájmů zvnějšku a kdy je stát k odstraňování existujících i případných vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten je odstraňovat.

Vnitřní bezpečnost státu je definována jako stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru odstraňovány hrozby, které ohrožují bezpečnost a zájmy státu zevnitř a kdy je stát

k odstraňování existujících i případných vnitřních hrozeb efektivně vybaven a ochoten je odstraňovat (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

1.4 Bezpečnostní strategie České republiky

„Bezpečnost, a to jak vnější, tak vnitřní, je vždy výsočným úkolem státu a jeho správního aparátu. V proměnách dějin se ovšem česká bezpečnostní situace měnila v návaznosti na okolní prostředí, ale i vnitřní poměry daného regionu (Balabán, Pernica, 2015, s. 70).“

Bezpečnostní strategie České republiky jako základní dokument bezpečnostní politiky České republiky, na který navazují další strategie a koncepce si klade za cíl zajistit systémový a koordinovaný rámec prosazování bezpečnostních zájmů České republiky, dále přispět k efektivnímu využívání jednotlivých multilaterálních, bilaterálních i národních nástrojů, poskytnout návod pro alokaci zdrojů pro účely bezpečnostní a obranné politiky (Vláda České republiky, 2015).

Hasičský záchranný sbor dle této strategie hraje (spolu s Policií ČR) klíčovou roli při zajišťování vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva České republiky, a to vše ve spolupráci s dalšími složkami bezpečnostního systému České republiky jako Armády České republiky, obecní policie, zdravotnické záchranné služby, zdravotnických zařízení, občanů, občanských sdružení, soukromých bezpečnostních služeb atd. (Vláda České republiky, 2015).

V řadě případů je to právě Hasičský záchranný sbor, který může reagovat na klíčové bezpečnostní hrozby pro Českou republiku, a to právě prostřednictvím své zásahové činnosti či kooperace s dalšími složkami integrovaného záchranného systému. Bezpečnostní strategie hovoří o hrozbách v podobě terorismu, zbraní hromadného ničení, kybernetických útoků, nevyřešených konfliktů v euroatlantickém prostoru, nelegální migraci, organizovaném zločinu, ohrožení kritické infrastruktury, přerušení dodávek energií, přerušení dodávek strategických surovin, extrémní projevy počasí a pohromy přírodního a antropogenního původu (Blažková a kol., 2015, s. 14).

Bezpečnostní strategie 2015 zmiňuje i úlohu sborů dobrovolných hasičů v zajišťování bezpečnosti České republiky. Strategie počítá s tím, že má být podporováno větší zapojení sborů dobrovolných hasičů do řešení mimořádných událostí, a to zejména v případě pohrom přírodního nebo antropogenního původu či jiných mimořádných událostí, které ohrožují životy, zdraví, majetek, životní prostředí, vnitřní bezpečnosti či veřejný pořádek v ČR. Do jejich řešení se musí sbory dobrovolných hasičů zapojovat ve větší míře jako člen integrovaného záchranného systému (Vláda České republiky, 2015).

Při plnění bezpečnostní strategie a úkolů vyplývajících z nutnosti optimalizace současného bezpečnostního systému České republiky zaujímá Generální ředitelství HZS ČR velmi angažovaný postoj. Aktivně spolupracuje s ostatními dotčenými ministerstvy a orgány na plnění strategických, taktických a operativních úkolů. Definuje různé dílčí nedostatky v plnění těchto úkolů, v současné podobě legislativních nařízení, kdy zároveň navrhuje způsoby, jak eliminovat jejich aktuální vliv, jak je pozměnit (Smejkal, 2016).

1.5 Bezpečnostní politika

Bezpečnostní politikou se rozumí činnost k plnění klíčových cílů a nástrojů státu pro dosažení stálých základních povinností státu. Klíčové cíle a nástroje mají zabezpečit státní svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy, činnost demokratických institucí, ekonomický a sociální rozvoj státu, ochranu zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků a životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků k jiným zemím (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015).

Bezpečnostní politika je tvořena pěti základními komponenty – zahraniční politika týkající se oblasti bezpečnosti státu, politika v oblasti vnitřní bezpečnosti, obranná politika, hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu a politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

1.6 Bezpečnostní systém

Bezpečnostní systém státu nemá doposud jednoznačně formulovanou a legislativně ukotvenou definici. Bezpečnostní systém je popsán v Bezpečnostní strategii ČR z roku 2015. Podle tohoto dokumentu je hlavní funkcí bezpečnostního systému sjednotit, koordinovat a řídit práci jeho jednotlivých složek a plnit bezpečnostní zájmy ČR. Můžeme říct, že bezpečnostní systém je předurčen k plnění základních povinností státu. Řídí se ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR. Podle Bezpečnostní strategie 2015 je působnost a fungování bezpečnostního systému založena na zákonodárném vyjádření působností a recipročních vazeb jednotlivých složek včetně jejich vzájemných vazeb mimo bezpečnostní systém a ve stanovení jejich povinností. Těmito složkami rozumíme: Moc zákonodárnou (Parlament ČR), moc výkonnou (prezident ČR, vláda ČR), moc soudní, územní samosprávu (krajské a obecní úřady) a právnické a fyzické osoby. Působení (chování) tohoto systému je stanoveno právním řádem, tj. mezinárodními smlouvami a obecně závaznými předpisy, z užšího pohledu bezpečnostní legislativou, tj. souhrnem

obecně závazných právních norem a předpisů, podzákoných předpisů a vnitřních předpisů jednotlivých složek bezpečnostního systému. Strategické dokumenty a právní předpisy pak upravují podobu a povahu tohoto systému. Působnost systému zahrnuje jednotlivé činnosti. Z hlediska řídicí činnosti je to zmíněná koordinace a řízení jeho jednotlivých složek. V rovině výkonné jde o účinné zvládnání krizových situací nevojenského i vojenského charakteru a MU včetně zajišťování prevence, výstavby a rozvoje schopností, přípravy a včasného varování (Balabán, Pernica, 2015).

2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY

Obrázek č .1 znak HZS ČR

(HZS ČR, 2021)

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS ČR) je klíčovou složkou integrovaného záchranného systému České republiky. Zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při realizaci záchranných a likvidačních prací. Stěžejní roli hraje Hasičský záchranný sbor v přípravě státu na mimořádné události (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s . 26).

Integrovaný záchranný systém vznikl z potřeby spolupráce záchranných složek na každodenní bázi, kdy se spolupodílí na řešení složitých havárií, nehod, živelních pohrom. Jejich činnost musí být vzájemně organizovaná a koordinovaná, a proto právě došlo ke vzniku integrovaného záchranného systému. Jde o systém spolupráce a koordinace složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společné realizaci záchranných a likvidačních prací (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010, s . 7).

Klíčovým posláním Hasičského záchranného sboru České republiky je dle platné a účinné právní úpravy zejména ochrana životů, zdraví obyvatel a majetku před požáry, dále poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech, ať už jde o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky. Hasičský záchranný sbor je v souladu s ústavním pořádkem záchranným sborem, a také bezpečnostním sborem v souladu se zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (Štetina, 2014, s . 154).

2.1 Organizační struktura hasičského záchranného sboru České republiky

Organizační struktura HZS ČR v podstatě odpovídá struktuře administrativního členění České republiky. V každém jednotlivém kraji je zastoupen HZS kraje. Centrálním orgánem je Generální ředitelství HZS ČR při Ministerstvu vnitra České republiky (Szaszó, 2010).

Plnění cílů a poslání HZS se pak projevuje širokou škálou činností, které HZS realizuje, kdy je většina z nich zároveň formulována jako povinnost vyplývající z legislativy. Jedná se například o následující úkoly (Blažková et al., 2015, s. 146-152):

- HZS kraje na úseku ochrany obyvatelstva a krizového řízení – zpracování a analýza možných nebezpečí na přípravu v oblasti protipovodňové ochrany, sjednávání dohod o poskytnutí osobní a věcné pomoci týkající se ochrany obyvatelstva, sběr dat pro operační řízení a havarijní krizové plánování, podílení se na připravenosti a akceschopnosti jednotky HZS atd.
- Jednotky požární ochrany při ochraně obyvatelstva – zajišťují technickou pomoc při odstraňování následků mimořádných událostí, podílí se na evakuaci, podílí se na označování nebezpečných oblastí, podílí se na varování, dekontaminaci, humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek nouzového přežití.

Obrázek č.2 Struktura bezpečnostního systému České republiky

(Vzdělávání, 2014)

2.2 Druhy jednotek požární ochrany

Uvedený přehled zároveň poukazuje na to, že existují různé jednotky požární ochrany. V základním členění pak lze dle zřizovatele jednotky požární ochrany a vztahu osob, vykonávajících činnost v těchto jednotkách, vůči zřizovateli jednotky požární ochrany lze provést následující kategorizaci (Kavan, 2014), kdy platí, že na každý druh jednotky požární ochrany jsou stanovené odlišné nároky:

- Jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje) – jednotky jsou součástí hasičských záchranných sborů krajů a zřizované státem.
- Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (JSDH obce) – charakteristika této jednotky je blíže rozebrána v samostatné kapitole.
- Jednotky hasičského záchranného sboru podniku – jednotky jsou zřizované právníckými či podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti, u kterých panuje zvýšené či vysoké požární nebezpečí.
- Jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku – zřizují je právnícké osoby či podnikající fyzické osoby, které také realizují činnosti související s vyšším či vysokým požárním nebezpečím. Činnost zde realizují zaměstnanci právníckých osob či podnikající fyzické osoby na základě dobrovolnosti.

Další složkou integrovaného záchranného systému, která je blízká Hasičskému záchrannému sboru, jsou tedy jednotky sboru dobrovolných hasičů, které zřizují obce dobrovolně. Pokud obec takovou jednotku zřizuje, tak je začleněna do plošného pokrytí území kraje a stává se základní složkou IZS (Skalská, Hanuška, Dubský, 2010, s. 13). Tímto pojmem se zabývá další část práce.

3 JEDNOTKY SBORŮ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Dobrovolné hasičské sbory patří mezi nejstarší formy zapojení obyvatelstva do ochrany, záchrany a bezpečnosti. V organizované formě se sbory požární ochrany začínají objevovat už od 17. století, ale nelze opomenout, že požární ochrana byla zajišťována už od vzniku kompaktních sídelních útvarů. Dobrovolnický prvek se do těchto variant dostává s postupným rozvojem občanské společnosti v evropských zemích ve druhé polovině 19. století. Už od počátku svojí existence jsou dobrovolné hasičské sbory nasazované nejen při požárech, ale také při záchranných akcích a živelních pohromách (Balabán, Pernica, 2015, s . 267-271).

„Dobrovolné hasičské sbory začaly vznikat od roku 1854, během dalších dvaceti let jich už bylo 107. Za první dobrovolný hasičský spolek na území Rakouska-Uherska, a tím i na území českých zemí, bývá označován Spolek dobrovolných hasičů Zákupy, založený roku 1850 (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s . 33).“

To vše vedlo k tomu, že v průběhu historického vývoje sbory dobrovolných hasičů získávají významné místo ve společenském životě obce, osobitou společenskou prestiž, protože pomáhají chránit humanitní a společenské aktivity obce. Hlavním a vždy důsledně realizovaným posláním SDH bylo chránit životy a majetek všech obyvatel bez výjimky, zároveň se jednalo o apoliticky orientované organizace, společensky zcela otevřené, protože byla přístupná všem mravně bezúhonným členům obce ve stanoveném věku, bez rozdílu jejich sociálního a společenského postavení. Zároveň se jednalo o organizaci, která měla ve svých stanovách zakotvené prostředky, kterými má být realizováno hlavní poslání sboru, aktivity, které vytváří rámec pro rozvoj bohaté společenské a kulturní tradice (Pavlišník, 2003).

V dnešní době jsou sbory dobrovolných hasičů nejrozsáhlejším a společensky nejvíce ukotveným prvkem dobrovolné občanské participace v bezpečnostním systému České republiky (Balabán, Pernica, 2015, s . 267-271).

Dobrovolníci v hasičských sborech (často vykazující vysokou míru angažovanosti a disponující specializovaným výcvikem) poskytují zásadní služby v oblasti ochrany zdraví a majetku obyvatel. Prvek dobrovolnosti se v tomto případě pozitivně reflektuje na hospodaření obcí či státu, protože není nutné vynakládat vysoké prostředky na zřízení profesionálních hasičských sborů. Z tohoto důvodu dobrovolné hasičské sbory často kriticky ovlivňují rozvoj obce (Henderson, Sowa, 2018).

I v České republice sbory dobrovolných hasičů doplňují činnost profesionálních hasičských sborů a činnost podnikových hasičských jednotek. Zároveň patří mezi prvky integrovaného záchranného systému (Vilášek, Fiala, Vondrášek, 2014, s . 33).

Vyšší akceschopnosti a zkvalitnění činnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů obce či jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku lze dosáhnout tím, že se do činnosti těchto jednotek zařadí i osoby vykonávající tuto službu jako svoje zaměstnání. O takovém opatření rozhodne obec, právnická osoba či podnikající fyzická osoba po projednání s hasičským záchranným sborem kraje (Hasičský záchranný sbor ČR, 2020).

3.1 Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí (JSDHO) jsou regulované v rámci státem nastaveného systému a v režimu výkonu služby u nich neexistuje žádný prvek dobrovolnosti. Členové těchto jednotek plní velmi náročné povinnosti, avšak nemají zcela systematicky a rovnoměrně nastavené postavení. V některých případech je jmenuje obec, v dalších případech mají smluvní vztah (dohodu o členství), prvky v podobě pojištění, odměny apod. se výrazněji odlišují podle velikosti, zámožnosti a přístupu obce (Balabán, Pernica, 2015, s . 267-271).

V systému požární ochrany tedy zaujímají tyto JSDH zvláštní postavení a patří do kategorie JPO II. Členové jednotky jsou určeni velitelem jednotky k pracovní pohotovosti mimo pracoviště. Velitel jednotky pro systém pohotovosti vypracovává plán výkonu služby členů jednotky, čímž zároveň určuje členy jednotky k pohotovosti pro realizaci požárního zásahu či záchranných prací jednotkou (Hasičský záchranný sbor ČR, 2020).

JSDH obcí plní následující základní úkoly (Ministerstvo vnitra České republiky, 2009):

- Požární zásah – dle příslušné dokumentace požární ochrany či při soustředění a nasazování sil a prostředků, požární zásah směřuje k lokalizaci a likvidaci požáru, kdy je má být ukončeno nežádoucí hoření.
- Záchranné práce – při živelních pohromách či jiných mimořádných událostech, kdy je obsahem zásahu odvrácení či omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí a vedoucí k přerušení jejich příčin, aby nedocházelo k ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí.
- Činnosti na úseku ochrany obyvatelstva – zde se jedná zejména o evakuaci obyvatel, označení oblastí s výskytem nebezpečných látek, varování obyvatel, dekontaminaci

postižených obyvatel či majetku, zajištění humanitární pomoci obyvatelstvu a podmínek pro nouzové přežití.

- Informování – jde o zejména o podání neprodlených zpráv o svém výjezdu a zásahu, a to územně příslušnému operačnímu informačnímu středisku HZS kraje.

Jednotku sboru dobrovolných hasičů v obci zřizuje obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany. Tato jednotka pak realizuje hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plní další úkoly dle zvláštních právních předpisů ve svém územním obvodu. Členové jednotky sboru dobrovolných hasičů mají nárok na odměnu (Česká republika, 2018).

„Odměna za pohotovost u členů jednotky v pracovním poměru činí v pracovní dny 15 %, ve dnech pracovního klidu 25 % průměrného hodinového výdělku podle zvláštního právního předpisu, a to za každou hodinu vykonané doby pohotovosti; u členů jednotky činných na základě dohody o pracovní činnosti se postupuje obdobně. Výkon služby je organizován na směny o minimálním stavu 4 členů na směnu – velitele, strojníka a dvou hasičů. Směny se zpravidla střídají buď pravidelně po dnech, nebo v týdenním režimu výkonu služby na stanici jednotky a v nařízené pohotovosti v místě bydliště (Hasičský záchranný sbor ČR, 2020).“

Dále obec jednotce sboru dobrovolných hasičů například zajišťuje udržení akceschopnosti, zabezpečuje odbornou přípravu členů jednotky sboru dobrovolných hasičů, zabezpečuje materiální a finanční potřeby, zajišťuje péči o členy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, zabezpečuje a hradí pro členy jednotky preventivní zdravotní prohlídky, zabezpečuje výstavbu a údržbu objektů požární ochrany, zpracovává stanovenou dokumentaci požární ochrany, zřizuje ohlašovnu požárů a další místa, z kterých je možné hlásit požár (Česká republika, 2018).

Činnost obce v rámci požární ochrany je důležitá i v rámci zajišťování spolupráce s dalšími sousedními obcemi, s krajem, kde se obec nachází. Samozřejmostí je potom umožnění dislokace jednotek hasičského záchranného sboru dle nařízení kraje a příspěvek na provoz a vybavení těchto jednotek (Kočí, Kopecká, Stiebitz, 2013, s. 391).

3.2 Sbor dobrovolných hasičů

Sbory dobrovolných hasičů jsou potom druhým typem dobrovolnictví v rámci požární ochrany v oblasti občanského, nevládního neziskového sektoru. V České republice jejich organizační rámec zajišťuje Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, dále Česká hasičská jednota a Moravská hasičská jednota. Z hlediska institucionálního nemají s JSDHO

společné prvky, ale personálně jsou zpravidla s JSDHO propojené. Členové JSDHO bývají téměř vždy členem SH ČMS a jeho místní pobočky, tj. právě SDH. Často pak ani sami dobrovolní hasiči neznají zásadní legální rozdíl mezi oběma formami (Balabán, Pernica, 2015, s. 271-272).

3.3 Mládež a sbor dobrovolných hasičů

V současnosti se v globálním prostředí jednotek sboru dobrovolných hasičů velmi často řeší otázka, jestli lze udržet tradici dobrovolného hasičství, protože dnešní mladá generace mileniálů vyrůstá v odlišném prostředí než naši předci, má odlišné zájmy, preference apod. Diskutuje se o tom, jestli vůbec bude mít tato mladá generace zájem o dobrovolnictví a požární ochranu. Pokles zájmu a krizi dobrovolných hasičských sborů lze vysledovat v různých zemích od Spojených států amerických, Kanady, Austrálie apod. Po celém světě tedy musí dobrovolné hasičské sbory řešit, jak motivovat mládež k zapojení se do dobrovolnických aktivit (Perrot, Blenkarn, 2015).

Existují však různé motivační faktory, které mohou oslovit mladou generaci a motivovat ji k účasti na činnosti sboru dobrovolných hasičů. Dle výzkumu autorky Gazzale patří mezi klíčové motivátory touha stát se členem komunity, soucit, altruismus a udržování vztahů s rodinou či přáteli (k čemuž právě i dobrovolnická činnost může pomáhat). Zejména členové rodiny hrají důležitou roli v podpoře zapojení mladých osob do činnosti sboru dobrovolných hasičů (Gazzale, 2019).

Z tohoto textu vyplývá, že SDH plní významnou roli v rámci zajišťování bezpečnosti obyvatel obce. To je v souladu s národní bezpečnostní strategií, kterou představuje blíže následující text.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 OBEC TÝN NAD BEČVOU

Obrázek č .3 znak obce Týn nad Bečvou

(Týn nad Bečvou, 2021)

Týn nad Bečvou je obcí s 830 obyvateli, která se nachází poblíž Lipníka nad Bečvou, na úpatí a svahu kopce Krásnice pod hradem Helfštýn. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1447, kdy je obec zmíněna jako součást helfštýnského panství. Nicméně, archeologické nálezy poskytují důkazy o tom, že tu lidé přebývali už v mladší době kamenné (Týn nad Bečvou, 2020).

Z novodobé historie lze zmínit například získání samostatnosti obce v roce 1994, kdy se obec odčlenila od Lipníka nad Bečvou (ke kterému byla administrativně přiřazena v sedmdesátých letech minulého století). Od této doby se obec rozvíjí a snaží se zvyšovat kvalitu života místního obyvatelstva, ať už zdokonalováním infrastruktury, společenského života v obci, či kulturními akcemi (Týn nad Bečvou, 2020).

V obci se také nachází Muzeum Bedřicha Smetany, který zde pobýval v roce 1852 a 1854 u své sestry a švagra. Kulturní život v obci je ještě úzce provázán s akcemi na blízkém hradě Helfštýn – obec funguje jako předhradí. Sto domů v obci patří chatařům a chalupářům, kteří zde nemají trvalé bydliště. Mezi klíčové zajímavosti obce se řadí zejména (Týn nad Bečvou, 2020):

- Skály pod hradem Helfštýn, které slouží jako cvičné horolezecké skály.
- Kostel Jména Panny Marie z roku 1733 s bývalým hřbitovem a památníkem G . Smetanové.
- Socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1778 a kříž z roku 1879.
- Pomník obětem I . a II. světové války na návsi.

- Lesní stezka Gabrielka z Týna do Maleníku, nazvaná po dceři Bedřicha Smetany.
- Budova bývalého revíru.
- Hrad Helfštýn.
- Pamětní deska na domě, kde bydlel Bedřich Smetana.
- Budova Obecního úřadu v Týně nad Bečvou.

Obrázek č .4 Hrad Helfštýn

(Hrad Helfštýn, 2021)

Obrázek č .5 Muzeum Bedřicha Smetany

(Muzeum Bedřicha Smetany, 2018)

4.1 Spolkový život v obci

I přes nižší počet obyvatel panuje v obci bohatý spolkový život. Aktivně se zde na spolkovém životě podílí nejen Sbor dobrovolných hasičů, ale také Myslivecké sdružení, Sokol, místní včelaři pak formálně spadají pod Lipník nad Bečvou, ale aktivity realizují v rámci obce. Dále je zde zřízena kulturní komise obce, která ve spolupráci s místními spolky pořádá různé akce typu vítání občánků, plesy, zábavy, vítání prázdnin, vodění medvěda, týnské hody, setkání důchodů, oslavy obecních výročí (Týn nad Bečvou, 2020).

K dalším spolkům v obci patří Spolek Babinec, tj. od roku 2004 klub týnských důchodkyň, které realizují různé společenské a kulturní akce, od oslav narozenin, společného cvičení, pořádání zábav, divadelních představení, oslav MDŽ, až po výzdobu obce o Velikonocích či Vánocích (Týn nad Bečvou, 2020).

Bohatou historickou tradici má pak TJ Sokol Týn nad Bečvou, který byl založen v roce 1921 a v obci má zřízenou budovu sokolovny, kde se pořádají různé sportovní a kulturní akce. Sokolovnu aktivně využívají nejen členové sokola, ale také žáci místní základní školy, či další obyvatelé obce (Týn nad Bečvou, 2020).

5 JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V OBCI TÝN NAD BEČVOU

V rámci představení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce Týn nad Bečvou je nejprve proveden historický exkurz, až následně je představena aktuální situace v jednotce.

5.1 Historický exkurz

Sbor dobrovolných hasičů v Týnu nad Bečvou oficiálně vzniká 1. srpna 1895, ale ve skutečnosti je historie hasičství na tomto území delší. Zmínky o požárních zásazích a požární ochraně na tomto území se však datují až do období středověku, kdy zde docházelo k rozsáhlým a ničivým požárům, které velmi sužovaly obyvatele obce. Panské úřady pak nařizují, aby obce stavěly na veřejné návsi šopy k uložení připraveného hasičského nářadí, zřizují noční hlídky – hlásné, kteří mají přikázáno troubit na roh každou hodinu, popř. oznamovat nebezpečí vzniklého požáru zvoněním. V roce 1856 vypukl v místní části Novosady ničivý požár, který způsobil, že byla celá obec zničena. Na základě reakcí byla v roce 1869 postavena zmíněná šopa pro hasičské náčiní proti ohni. V roce 1883 získává město darem dřevěnou bečku na vodu, ke které zakupuje vůz. Od roku 1880 platí nařízení, že obce nad 100 domovních čísel musí ustanovit hasičský sbor. Tuto podmínku plní obec v roce 1895, kdy má už 124 domů s převládající krytinovou doškovou střechou. Proto ve společné, účinné obraně a ochraně před ničivým živlem a jeho následky je potřeba obyvatel stále naléhavější. Z těchto důvodů pak dochází k oficiálnímu založení Sboru dobrovolných hasičů Týn nad Bečvou (Týn nad Bečvou, 2019).

V roce 1895 je vypracován návrh stanov „Dobrovolné hasičské jednotky v Týně“, který je následně schválen úřady. I mezi obyvateli má myšlenka založení samostatného hasičského sboru velkou podporu. Hned od počátku je evidováno 39 aktivních členů a 32 členů přispívajících. Dle odbornosti jsou aktivní členové kategorizovány například jako lezec, stříkačnický, ochránce, trubač, zbrojmistr, vzdělavatel, pokladník atd. Počáteční investice do materiálního a technického vybavení byla hrazena nejen z členských příspěvků, ale také ze sponzorských darů (Týn nad Bečvou, 2019).

Od této doby rozvíjí sbor dobrovolných hasičů v obci svoji činnost zejména ve směru svého hlavního poslání, tj. v ochraně životů a majetků svých bližních proti požárům a jejich následkům, ale také se aktivně angažuje v kulturním a společenském životě obce. Už od svého založení sbor pořádá různé kulturní akce jako tradiční zábavy v podobě plesů, kácení

máje, dožínek, církevních slavností a tuto tradici udržuje do dnešních let (Lapáček et al., 2017).

V době první republiky se sbor dobrovolných hasičů velmi aktivně podílí na životě obce a zajišťování požární ochrany v obci. Dobové dokumenty hodnotí případné zásahy na území obce jako dobré a přínosné. V roce 1926 je okruh činností sboru rozšířen o samaritánský odbor hasičského sboru, tj. první samaritánskou družinu devíti žen. Jeho působení je však přerušeno druhou světovou válkou, stejně jako je utlumena činnost sboru dobrovolných hasičů (konají se pouze nejnnutnější pracovní schůze a vzdělávací akce). Po druhé světové válce je činnost sboru opět postupně obnovována, dochází k investicím do pořízení nové techniky a zlepšuje se materiální základna, v obci sbor zajišťuje například preventivní protipožární prohlídky (Lapáček et al., 2017).

Po roce 1989 se začíná psát novodobá historie sboru, která je spojena s dalším rozvojem technické a materiální základny (Lapáček et al., 2017).

5.2 Současnost

Obrázek č .6 znak JSDHO Týn nad Bečvou

(JSDHO Týn nad Bečvou, 2017)

Při příležitosti 100. výročí založení jednotky v roce 1995 probíhali oslavy, při kterých je vysvěcen prapor a znak obce Týna nad Bečvou. V roce 1997 postihuje obec stoletá povodeň, při které hasičský záchranný sbor velmi obětavě pomáhá všem spoluobčanům při záchraně životů a jejich majetku v postižených částech obce. Podobně dochází k povodním v letech 2009 a 2010 a dobrovolný hasičský sbor se tentokrát podílí na odstraňování následků povodní na území celého Olomouckého kraje, za toto nasazení obdržel několik písemných poděkování.

Z hlediska investic do materiální a technické základny lze v novodobé historii sboru zmínit například pořízení staršího vozidla ŠKODA 706 CAS 25, renovací vozidla DA AVIA 31 pro potřeby hasičského sboru.

V roce 2015 bylo evidováno 39 činných členů sboru, dále 5 čestných členů sboru a 14 žáků a dorostenců. V této době pak v obci existují dva celky, které se zabývají oblastí požární ochrany: MHJ HS Týn nad Bečvou a JSDHO Týn nad Bečvou (Lapáček et al., 2017).

Obrázek č. 7 CAS 25Š 706

(Vlastní, 2015)

Obrázek č .8 Přenosná motorová stříkačka PS 12

(Vlastní, 2015)

Obrázek č .9 DA Avia 30

(Vlastní, 2015)

5.2.1 Moravská hasičská jednotka – hasičský sbor Týn nad Bečvou

MHJ HS Týn nad Bečvou je samostatný právní subjekt, v jehož čele stojí starosta sboru, dále je zde zřízen výbor hasičského sboru jako výkonný orgán a valná hromada jako nejvyšší orgán hasičského sboru. Klíčovou činností je prevence v rámci požární ochrany, práce s mládeží a účast na soutěžích v požárním sportu. Dále dochází k organizaci či spoluúčasti na tradičních kulturně společenských akcích v průběhu každého kalendářního roku, práci s mládeží a účasti na soutěžích v požárním sportu, nebo například k organizování sběr železného šrotu v obci, v pomoci při organizaci parkování vozidel při velkých akcích na hradu Helfštýn, dodávce vody na tyto akce. Financování spolku je zajištěno z vlastní činnosti a sponzorských darů (Lapáček et al., 2017).

5.2.2 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Týn nad Bečvou

JSDHO Týn nad Bečvou je organizační složkou obce, a tedy rozpočet jednotky je kryt z obecního rozpočtu, případně z finančních příspěvků Olomouckého kraje. Obec zajišťuje materiální a technické vybavení pro jednotku, vysílá členy jednotky na školení a zdravotní prohlídky. Zásahová jednotka má celkem 11 členů rozdělených do dvou družstev. (Lapáček et al., 2017).

V současnosti v obci působí pouze JSDHO Týn nad Bečvou. V roce 2020 bylo v obci realizováno osm zásahů této jednotky, a to v následujících kategoriích (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje 2021):

- Požár – dva případy.
- Dopravní nehoda – žádný případ.
- Únik nebezpečné chemické látky – žádný případ.
- Technická havárie – pět případů.
- Radiační a ostatní mimořádná událost – žádný případ.
- Planý poplach – jeden případ.

Nejčastěji se tedy JSDHO podílí na řešení technických havárií.

Z prostudování interní dokumentace JSDHO vyplývá, že jde o jednotku zařazenou do kategorie JPOII/1, takže zde čtyři členové jednotky drží pohotovost, tzn., že jsou okamžitě k dispozici na mobilním telefonu – pro případ potřeby (tj. družstvo ve složení velitel, strojník, hasič, hasič). Počet členů jednotky dosahuje celkem třiceti osob. Z hlediska

technické a materiální vybavenosti splňuje jednotka podmínky minimálního vybavení technickými prostředky požární ochrany, jak je definuje vyhláška č. 247/2001 Sb., která se věnuje organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Materiální a technické vybavení je pak samozřejmě ještě přizpůsobeno charakteru nejčastějších zásahů, ke kterým jednotka vyjíždí. To znamená, že je k dispozici:

- Cisternová automobilová stříkačka.
- Dopravní automobil (automobilový žebřík, odsavač kouře, motorová stříkačka).
- Izolační dýchací přístroj pro všechny členy
- Vozidlová radiostanice
- Přenosná radiostanice
- Mobilní telefony

Po představení základních informací o jednotce lze nyní přejít k primárnímu sběru dat, tj. k analytické metodě, která se zaměřuje na prozkoumání aktuální akceschopnosti této jednotky.

6 ANALYTICKÁ METODA

Analytická metoda je realizována za účelem zhodnocení akceschopnosti jednotky prostřednictvím dotazníkového šetření mezi členy sboru (jednotky) a obyvateli obce Týn nad Bečvou.

6.1 Dotazníkové šetření mezi členy sboru

Dotazníkové šetření mezi členy sboru JSDHO proběhlo v termínu od 10. 1 . 2021 do 10. 3 . 2021. Bylo využito písemného dotazování, kdy respondent označil odpovědi na předem připravený formulář, který byl rozdán respondentům v průběhu schůze JSDHO. Respondent mohl označit jednu z předem připravených variant odpovědi, tedy odpovídal na uzavřené otázky. Respondent byl ujistěn o tom, že jsou všechny jeho odpovědi anonymní, a jejich vyhodnocení bude využito pouze v rámci souhrnu odpovědí. Analýza a interpretace výsledků je provedena formou tabulky s relativními a absolutními četnostmi odpovědí, která je doplněna o slovní komentář k výsledkům. Dotazník vyplnilo 30 příslušníků JSDHO – to bylo zaručeno tím, že byl dotazník rozdán na schůzích příslušníků jednotky, kde žádná jiná osoba (mimo člena jednotky nebyla).

1) V případě mimořádné události je JSDHO:

- Určitě dostatečně připraven k jejímu řešení
- Spíše dostatečně připraven k jejímu řešení
- Neutrálně připraven, nedokážu zhodnotit
- Spíše nedostatečně připraven k jejímu řešení
- Určitě nedostatečně připraven k jejímu řešení

V rámci první otázky respondent označoval svůj názor na připravenost JSDHO k řešení mimořádné události, resp. na dostatečnost aktuální přípravy pro řešení mimořádné události. Jako pozitivní lze označit zjištění, že zde žádný z respondentů nehovoří o tom, že byl spíše či určitě nedostatečně připraven. Naopak, jako určitě dostatečnou připravenost hodnotí 56,67 % respondentů. Jako spíše dostatečnou tuto vnímá 43,33 % dotazovaných. Neutrální variantu odpovědi ne zvolil žádný z respondentů.

Tabulka 1 Přípravenost k řešení mimořádné události

V případě mimořádné události je JSDHO:	Suma	Podíl
Určitě dostatečně připraven k jejímu řešení	17	56,67 %
Spíše dostatečně připraven k jejímu řešení	13	43,33 %
Neutrálně připraven, nedokážu zhodnotit	0	0,00 %
Spíše nedostatečně připraven k jejímu řešení	0	0,00 %
Určitě nedostatečně připraven k jejímu řešení	0	0,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

2) Sbor má pro řešení mimořádné události k dispozici:

- Určitě dostatečné technické vybavení
- Spíše dostatečné technické vybavení
- Neutrální stanovisko
- Spíše nedostatečné technické vybavení
- Určitě nedostatečné technické vybavení

Ve druhé otázce byla hodnocení dostatečnost/nedostatečnost technického vybavení. I zde převažují pozitivní výsledky hodnocení, a tedy neobjevuje se negativní zpětná vazba. Za určitě dostatečné považuje technické vybavení 53,33 % respondentů. Za spíše dostatečné pak 43,33 % dotazovaných. Neutrální stanovisko vybralo 3,13 % dotazovaných.

Tabulka 2 Dostatečnost technického vybavení k řešení mimořádné události

Sbor má pro řešení mimořádné události k dispozici:	Suma	Podíl
Určitě dostatečné technické vybavení	16	53,33 %
Spíše dostatečné technické vybavení	13	43,33 %
Neutrální stanovisko	1	3,33 %
Spíše nedostatečné technické vybavení	0	0,00 %
Určitě nedostatečné technické vybavení	0	0,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

3) Z hlediska personální zabezpečení:

- Panuje dostatek personálních zdrojů
- Neutrální stav
- Panuje nedostatek personálních zdrojů

Ve třetí otázce respondent definoval svůj názor na personální zabezpečení JSDHO, tedy jestli zde panuje dostatek personálních zdrojů (což potvrdilo 70,00 % respondentů). Neutrální stav označilo 16,67 % dotazovaných. O nedostatku personálních zdrojů hovoří 13,33 % respondentů.

Tabulka 3 Personální zabezpečení

Z hlediska personální zabezpečení:	Suma	Podíl
Panuje dostatek personálních zdrojů	21	70,00 %
Neutrální stav	5	16,67 %
Panuje nedostatek personálních zdrojů	4	13,33 %

Zdroj: vlastní zpracování

4) Vedení obce:

- Zajišťuje akceschopnost JSDH na velmi dobré úrovni
- Zajišťuje akceschopnost JSDH na spíše dobré úrovni
- Neutrální stanovisko
- Zajišťuje akceschopnost JSDH na spíše špatné úrovni
- Zajišťuje akceschopnost JSDH na velmi špatné úrovni

V další (tj. čtvrté) otázce se pozornost soustředila na vedení obce a její podporu akceschopnosti jednotky. Neutrální stanovisko zde zvolila většina respondentů, tj. 40,00 %, což naznačuje, že by mohla být podpora větší. Nicméně, dalších 23,33 % hovoří o velmi dobré úrovni podpory, dále 26,67 % o spíše dobré podpoře akceschopnosti. V 10,00 % případů bylo zaznamenáno negativní hodnocení.

Tabulka 4 Podpora akceschopnosti vedením obce

Vedení obce:	Suma	Podíl
Zajišťuje akceschopnost JSDH na velmi dobré úrovni	7	23,33 %
Zajišťuje akceschopnost JSDH na spíše dobré úrovni	8	26,67 %
Neutrální stanovisko	12	40,00 %
Zajišťuje akceschopnost JSDH na spíše špatné úrovni	3	10,00 %
Zajišťuje akceschopnost JSDH na velmi špatné úrovni	0	0,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

5) Vedení obce:

- Zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH na velmi dobré úrovni
- Zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH na spíše dobré úrovni
- Neutrální stanovisko
- Zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH na spíše špatné úrovni
- Zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH na velmi špatné úrovni

V rámci páté otázky se pozornost soustředila na podporu odborné přípravy ze strany vedení obce. V tomto směru už není situace, natolik příznivou, i když tuto oblast přímo podporují různé legislativní předpisy. Celkem 30,00 % respondentů hovoří o velmi špatné úrovni podpory ze strany vedení obce, dalších 26,67 % definuje současnou úroveň jako spíše špatnou. Neutrálně se vyjádřilo 13,33 % dotazovaných. O spíše příznivé situaci pak hovoří 16,67 % dotazovaných. O velmi dobré situaci celkem 13,33 % respondentů.

Tabulka 5 Podpora odborné přípravy vedením obce

Vedení obce:	Suma	Podíl
Zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH na velmi dobré úrovni	4	13,33 %
Zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH na spíše dobré úrovni	5	16,67 %
Neutrální stanovisko	4	13,33 %
Zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH na spíše špatné úrovni	8	26,67 %
Zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH na velmi špatné úrovni	9	30,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

6) Vedení obce:

- Určitě organizuje dostatečně preventivně výchovnou činnost
- Spíše organizuje dostatečně preventivně výchovnou činnost
- Neutrální stanovisko
- Spíše organizuje nedostatečně preventivně výchovnou činnost
- Určitě organizuje nedostatečně preventivně výchovnou činnost

V šesté otázce pak bylo cílem charakterizovat vztah vedení obce k organizaci preventivně výchovné činnosti, resp. jestli je dostatečně organizována preventivně výchovná činnost ze strany vedení obce. V tomto případě nedošlo k identifikaci výrazně pozitivní zpětné vazby. Neutrální stanovisko zde uvedla přesná polovina respondentů. Zcela pozitivní variantu uvedlo 6,67 % dotazovaných a spíše pozitivní variantu 3,33 % respondentů. O spíše nedostatečné podpoře preventivně výchovné činnosti hovořilo 26,67 % respondentů. Jako určitě nedostatečnou tuto preventivně výchovnou činnost hodnotilo 13,33 % dotazovaných.

Tabulka 6 Podpora preventivně výchovné činnosti vedením obce

Vedení obce:	Suma	Podíl
Určitě organizuje dostatečně preventivně výchovnou činnost	2	6,67 %
Spíše organizuje dostatečně preventivně výchovnou činnost	1	3,33 %
Neutrální stanovisko	15	50,00 %
Spíše organizuje nedostatečně preventivně výchovnou činnost	8	26,67 %
Určitě organizuje nedostatečně preventivně výchovnou činnost	4	13,33 %

Zdroj: vlastní zpracování

- 7) Jaký podíl členů či zájemců o činnost sboru dobrovolných hasičů tvoří mládež (tj. osoby do 21 let věku)?
- Velmi vysoký
 - Spíše vysoký
 - Neutrálně
 - Spíše nízký
 - Velmi nízký

Sedmá otázka se zaměřila na mládež a její přístup k činnosti sboru dobrovolných hasičů. Jen v menším množství případů se objevují pozitivní hodnocení. Podíl mládeže mezi zájemci o činnost sboru dobrovolných hasičů je velmi vysoká dle 3,33 % dotazovaných, spíše vysoká dle 6,67 % respondentů. Neutrálně se vyjádřilo 16,67 % respondentů. O spíše nízkém podílu hovoří 40,00 % respondentů a velmi nízkém podílu 33,33 % dotazovaných. To poukazuje na nižší podíl mládeže, který by mohl v budoucnosti pokračovat v tradici dobrovolného hasičství v obci.

Tabulka 7 Zájem mládeže o činnost sboru dobrovolných hasičů

Jaký podíl členů či zájemců o činnost sboru dobrovolných hasičů tvoří mládež?	Suma	Podíl
Velmi vysoký	1	3,33 %
Spíše vysoký	2	6,67 %
Neutrálně	5	16,67 %
Spíše nízký	12	40,00 %
Velmi nízký	10	33,33 %

Zdroj: vlastní zpracování

8) Aktivity motivující mládež k zapojení se do požární ochrany a činnosti sboru:

- Určitě realizujeme dostatečně
- Spíše realizujeme dostatečně
- Neutrálně
- Spíše nerealizujeme dostatečně
- Určitě nerealizujeme dostatečně

V poslední otázce byl zkoumán přístup sboru k realizaci aktivit zapojujících mládež do požární ochrany a činnosti sboru. Aktivity se spíše nerealizují dostatečně dle 40,00 % respondentů a určitě nerealizují dostatečně dle 26,67 %. Neutrálně se vyjádřilo 23,33 % dotazovaných. Tento výsledek lze opět chápat jako potvrzení toho, že v realizaci aktivit pro mládež jednotka zaostává. Situace by se měla zlepšit, jak potvrzuje i výsledek 3,33 % respondentů, kteří tvrdí, že určitě realizují dostatečné aktivity a 6,67 % spíše realizují dostatečné aktivity.

Tabulka 8 Realizace aktivit pro mládež

Aktivity motivující mládež k zapojení se do požární ochrany a činnosti sboru:	Suma	Podíl
Určitě realizujeme dostatečně	1	3,33 %
Spíše realizujeme dostatečně	2	6,67 %
Neutrálně	7	23,33 %
Spíše nerealizujeme dostatečně	12	40,00 %
Určitě nerealizujeme dostatečně	8	26,67 %

Zdroj: vlastní zpracování

6.2 Dotazníkové šetření mezi obyvateli obce

Za účelem získání zpětné vazby i od obyvatel obce (na činnost jednotky) bylo realizováno dotazníkové šetření mezi obyvateli obce. Opět písemnou formou (v důsledku pandemie koronaviru nebylo vhodné realizovat osobní dotazování), kdy v termínu od 10. 2. do 28. 2. došlo k distribuci písemných dotazníků do poštovních schránek obyvatel – tímto se zajistilo, že na otázku odpovídal obyvatel obce (poštovní schránky v chatařské oblasti byly vynechané). Tento dotazník pak po vyplnění bylo možné vhodit do připraveného boxu v místní prodejně potravin. V úvodu písemného dotazníku byla průvodní zpráva, která popsala cíle šetření, způsob zpracování a využití dat, garanci anonymity pro respondenta. Dotazník v tomto termínu vyplnilo 58 obyvatel obce.

1) Přítomnost jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci:

- Určitě přispívá k pocitu bezpečí
- Spíše přispívá k pocitu bezpečí
- Neutrální stanovisko
- Spíše nepřispívá k pocitu bezpečí
- Určitě nepřispívá k pocitu bezpečí

V rámci první otázky respondent hodnotil, do jaké míry přispívá přítomnost sboru dobrovolných hasičů v obci k jeho pocitu bezpečí. K tomuto určitě přispívá dle 36,21 % respondentů a spíše přispívá k pocitu bezpečí dle 34,48 % dotazovaných. Neutrální stanovisko uvedlo 24,14 % dotazovaných. V tomto směru lze tedy přítomnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce hodnotit pozitivně, protože obyvatelům vytváří pocit

bezpečí. Pouze 1,72 % respondentů s tímto spíše nesouhlasilo, resp. 3,45 % určitě nesouhlasilo.

Tabulka 9 Příspěvek k pocitu bezpečí

Přítomnost sboru dobrovolných hasičů v obci:	Suma	Podíl
Určitě přispívá k pocitu bezpečí	21	36,21 %
Spíše přispívá k pocitu bezpečí	20	34,48 %
Neutrální stanovisko	14	24,14 %
Spíše nepřispívá k pocitu bezpečí	1	1,72 %
Určitě nepřispívá k pocitu bezpečí	2	3,45 %

Zdroj: vlastní zpracování

2) Byl jste svědkem zásahu sboru dobrovolných hasičů?

- Ano
- Ne

V rámci druhé otázky bylo zkoumáno, jestli byl respondent i svědkem zásahu dobrovolných hasičů v obci. Z předcházejícího textu vyplývá, že příliš mnoho zásahů jednotky v obci neprobíhá, ale přesto se podařilo oslovit 36,21 % respondentů, kteří patří mezi svědky takového zásahu (vzhledem k tomu, že zde nebyl časový limit, tak se nemusí jednat o zásah z minulého roku).

Tabulka 10 Svědek zásahu

Byl jste svědkem zásahu sboru dobrovolných hasičů?	Suma	Podíl
Ano	21	36,21 %
Ne	37	63,79 %

Zdroj: vlastní zpracování

S těmito dotazovanými je pak pracováno v další sadě otázek.

3) Pokud ano tak, jak hodnotíte technickou připravenost sboru dobrovolných hasičů?

- Velmi dobrá
- Spíše dobrá

- Neutrální
- Spíše špatná
- Velmi špatná

Obyvatel obce, který byl svědkem zásahu, hodnotí svůj názor na technickou připravenost jednotky sboru dobrovolných hasičů. V tomto případě se objevují pouze pozitivní hodnocení, a to velmi dobré hodnocení u 85,71 %, dále pak spíše dobré hodnocení u 14,29 % dotazovaných.

Tabulka 11 Hodnocení připravenosti na zásah

Pokud ano tak, jak hodnotíte technickou připravenost sboru dobrovolných hasičů?	Suma	Podíl
Velmi dobrá	18	85,71 %
Spíše dobrá	3	14,29 %
Neutrální	0	0,00 %
Spíše špatná	0	0,00 %
Velmi špatná	0	0,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

- 4) Pokud ano tak, jak hodnotíte materiální vybavenost sboru dobrovolných hasičů při zásahu?
- Velmi dobrá
 - Spíše dobrá
 - Neutrální
 - Spíše špatná
 - Velmi špatná

Dále byla obyvateli obce hodnocena materiální vybavenost jednotky sboru dobrovolných hasičů při zásahu, kterou posuzuje 42,86 % respondentů neutrálně. Za velmi či spíše dobrou považuje tuto vybavenost shodně 19,05 %. Spíše špatná či velmi špatná je shodně dle 9,52 % respondentů.

Tabulka 12 Materiální vybavenost při zásahu

Pokud ano tak, jak hodnotíte materiální vybavenost sboru dobrovolných hasičů při zásahu?	Suma	Podíl
Velmi dobrá	4	19,05 %
Spíše dobrá	4	19,05 %
Neutrální	9	42,86 %
Spíše špatná	2	9,52 %
Velmi špatná	2	9,52 %

Zdroj: vlastní zpracování

5) Pokud ano tak, jak hodnotíte profesionalitu zásahu sboru dobrovolných hasičů?

- Velmi dobrá
- Spíše dobrá
- Neutrální
- Spíše špatná
- Velmi špatná

V další otázce se pak svědek zásahu vyjadřoval k profesionalitě zásahu jednotky sboru dobrovolných hasičů. Velmi dobře profesionalitu zásahu hodnotí 33,33 % respondentů. O spíše dobrém hodnocení hovoří 47,62 % respondentů. Neutrálně se vyjádřilo 4,76 % dotazovaných. Spíše špatné hodnocení uvedlo 4,76 % respondentů. Hodnocení je v tomto případě na pozitivnější úrovni.

Tabulka 13 Profesionalita při zásahu

Pokud ano tak, jak hodnotíte profesionalitu zásahu sboru dobrovolných hasičů?	Suma	Podíl
Velmi dobrá	7	33,33 %
Spíše dobrá	10	47,62 %
Neutrální	3	14,29 %
Spíše špatná	1	4,76 %
Velmi špatná	0	0,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

6) Kulturní a společenský život v obci sbor dobrovolných hasičů

- Určitě zlepšuje
- Spíše zlepšuje
- Neutrální stanovisko
- Spíše nezlepšuje
- Určitě nezlepšuje

Na další otázku už odpovídají všichni z účastníků dotazníkového šetření. Kulturní a společenský život v obci sbor určitě zlepšuje dle 29,31 % dotazovaných a spíše zlepšuje dle 15,52 % respondentů. Neutrálně se vyjádřilo 5,17 % dotazovaných. To naznačuje, že má jednotka určitý vliv na kulturní a společenský život, avšak 31,03 % respondentů zde uvádí spíše negativní stanovisko, dalších 18,97 % pak zcela negativní variantu odpovědi.

Tabulka 14 Kulturní a společenský život

Kulturní a společenský život v obci sbor dobrovolných hasičů	Suma	Podíl
Určitě zlepšuje	17	29,31 %
Spíše zlepšuje	9	15,52 %
Neutrální stanovisko	3	5,17 %
Spíše nezlepšuje	18	31,03 %
Určitě nezlepšuje	11	18,97 %

Zdroj: vlastní zpracování

7) Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce:

- Působí určitě pozitivně na mládež v obci (jde příkladem, motivuje k odpovědnému chování)
- Působí spíše pozitivně na mládež v obci
- Neutrální hodnocení
- Působí spíše negativně na mládež v obci
- Působí určitě negativně na mládež v obci

V poslední otázce dotazníkového šetření byl zkoumán názor na vliv jednotky sboru dobrovolných hasičů obce na mládež v obci. Z odpovědí vyplývá, že působí určitě pozitivně dle 15,52 % respondentů, a také spíše pozitivně dle 10,34 % dotazovaných. Neutrální hodnocení uvedlo 68,97 % dotazovaných. O spíše negativním působení hovoří 3,45 % respondentů a 1,72 % o určité negativním působení.

Tabulka 15 Vliv JSDHO na mládež v obci

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce:	Suma	Podíl
Působí určitě pozitivně na mládež v obci	9	15,52 %
Působí spíše pozitivně na mládež v obci	6	10,34 %
Neutrální hodnocení	40	68,97 %
Působí spíše negativně na mládež v obci	2	3,45 %
Působí určitě negativně na mládež v obci	1	1,72 %

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Syntéza – doporučení ke zlepšení stávajícího stavu

V rámci analýzy výsledků se podařilo zjistit, že situace v jednotce není na špatné úrovni. U členů sboru byla identifikována dostatečná připravenost k řešení mimořádných událostí, dostatečné technické vybavení a dostatek personálních zdrojů. Objevují se spíše dílčí problémy, které souvisí s podporou obce v rámci vzdělávání, či s přístupem mládeže k dobrovolnému hasičství (resp. zájmem o činnost sboru dobrovolných hasičů), ale také dochází jen k malému množství aktivit pro mládež, které mohou motivovat k zapojení se do požární ochrany a činnosti sboru.

Prostřednictvím názorů obyvatel obce pak bylo identifikováno, že je činnost jednotky hodnocena poměrně pozitivně, ale opět s výjimkou působení hasičů na mládež (zde převažují názory o tom, že je působení neutrální), což může souviset právě s nízkou mírou aktivit, které realizuje jednotka pro mládež. Zapojení sboru do kulturního a společenského života v obci také hodnotí negativně 50,00 % respondentů (suma spíše a určitě negativních odpovědí v dotazníkovém šetření u příslušné otázky). Historickou úlohou sborů dobrovolných hasičů je přitom právě aktivní zapojení se do kulturního a společenského života obce.

V rámci syntézy také dochází k odpovědím na výzkumné otázky, a to následujícím způsobem:

- 1) Je sbor dostatečně připraven a akceschopný při vzniku mimořádné události?
- 2) Má sbor dostatečné technické vybavení pro kvalitní zásah?
- 3) Jak vnímají obyvatelé obce problematiku bezpečnosti?
- 4) Byli obyvatelé obce svědky zásahu SDH?
- 5) Máme dost dobrovolných hasičů v obci?
- 6) Jak je na tom mladá generace – jsou členy či nikoli?

- 1) Je sbor dostatečně připraven a akceschopný při vzniku mimořádné události?

V tomto ohledu nedošlo k identifikaci závažných nedostatků. Na dobrou připravenost poukazují interní materiály a informace o činnosti jednotky a jejím materiálním a technickém vybavení, dále to potvrzují i výstupy z dotazníkového šetření mezi členy sboru, či obyvateli obce. Akceschopnost i technickou vybavenost hodnotí pozitivně většina respondentů z řad hasičů, ale také z řad obyvatel – svědků zásahu jednotky. V obci probíhají mimořádné události, které jednotka řeší, a tedy má i historickou zkušenost s jejich řešením, což může také přispívat k lepší akceschopnosti a připravenosti.

- 2) Má sbor dostatečné technické vybavení pro kvalitní zásah?

Technické vybavení pro kvalitní zásah sbor má k dispozici, jak prokazuje například výsledek dotazníkového šetření, dle kterého 53,33 % respondentů hodnotí technické vybavení jako určitě dostatečné, a také žádný z respondentů zde nehovoří o nedostatečném technickém vybavení. Situace je v tomto na pozitivní úrovni.

- 3) Jak vnímají obyvatelé obce problematiku bezpečnosti?

U občanů převažují pozitivní pocity na přítomnost jednotky. Jak to potvrzuje například výsledek dotazníkového šetření mezi obyvateli obce, kdy se 70,69 % obyvatel obce cítí bezpečnějším způsobem, protože přítomnost sboru určitě či spíše přispívá k pocitu jejich bezpečí. Tímto jednotka zvyšuje určitým způsobem kvalitu života v obci, protože je bezpečnost důležitá.

4) Byli obyvatelé obce svědky zásahu SDH?

Svědectví zásahu se podařilo potvrdit u 36,21 % respondentů, a tedy nejedná se o většinu obyvatel. Nicméně, někteří obyvatelé byli svědky zásahu jednotky, a proto bylo možné zkoumat jejich pohled na celý zásah. Tento hodnotí převážně jako profesionální.

5) Máme dost dobrovolných hasičů v obci?

U hlediska personálního zajištění hovoří 70,00 % členů jednotky o tom, že panuje dostatek personálních zdrojů (personální zabezpečení). O nedostatku pak hovoří pouze 13,33 % respondentů, a tedy lze na tuto otázku odpovědět kladným způsobem.

6) Jak je na tom mladá generace – jsou členy či nikoli?

Přístup mladé generace není příliš příznivý. Podíl členů či zájemců o činnost v jednotce z řad mládeže je velmi či spíše nízký, dle 73,33 %. To poukazuje na menší zájem mládeže o dobrovolnictví v rámci požární ochrany. Ze strany jednotky jsou pak jen v malé míře realizované aktivity motivující mládež k zapojení se do požární ochrany a činnosti sboru, kdy je určitě či spíše realizuje 10,00 % dotazovaných. Dle obyvatel obce jednotka sboru působí spíše neutrálně na místní mládež, což tedy potvrzuje problematický přístup v této oblasti.

Na základě syntézy veškerých informací je možné definovat návrhy a doporučení ke zlepšení aktuálního stavu v jednotce. Mezi základní návrhy se řadí:

- Větší podpora spolupráce s mládeží za účelem zachování tradice jednotky
- Větší podpora vzdělávání členů sboru ze strany obce

6.3.1 Větší podpora spolupráce s mládeží za účelem zachování tradice jednotky

Zapojení mládeže do činnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů se jeví jako klíčové nejen pro udržení jejího fungování, ale také v důsledku pokračování tradice dobrovolného hasičství v obci. Tradice překonala řadu krizových událostí jako světové války, komunistický režim, a proto by neměla skončit z důvodu nezájmu mládeže. Stále existuje dostatek aktivit, kterými lze zájem mládeže o dobrovolné hasičství zvýšit. Například zvýšením frekvence osvětových a edukačních akcí pro mládež v obci a jejím okolí, dále zapojením dětí členů sboru do aktivit dobrovolného hasičství. Obec se nachází v záplavové

oblasti, a tedy je žádoucí, aby zde jednotka zůstala zachována. Ochota mládeže k účasti na činnosti jednotky bude v tomto ohledu klíčová. Toto doporučení se tedy zaměřuje na podporu budoucí akceschopnosti jednotky.

6.3.2 Větší podpora vzdělávání členů sboru ze strany obce

Z dotazníkového šetření vyplývá, že členové sboru hodnotí nepříznivě podporu vzdělávacích aktivit ze strany obce. Členové sboru sice absolvují povinná školení, ale stále to považují za nedostatečné. Z tohoto důvodu je vhodné zajistit větší podporu vzdělávání členů sboru ze strany obce, například příspěvky na externí školení a vzdělávací akce pro dobrovolné hasiče, které jsou nad rámec legislativních povinností. V určité časové frekvenci (například jednou ročně) by mohla obec poskytnout hasiči příspěvek na vzdělávací aktivity dle jeho výběru (které souvisí s činností ve sboru). Hasič pak může samozřejmě získané znalosti předat i dalším kolegům ve sboru. Tímto doporučením by se měla zvýšit aktuální akceschopnost jednotky.

ZÁVĚR

Tato práce se zabývala historií a současností jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Týn nad Bečvou. Dobrovolné hasičství zaujímá v historickém vývoji velmi významnou úlohu, a to také v České republice (resp. Československu či Rakousku-Uhersku), na jejímž dnešním území lze identifikovat různé sbory dobrovolných hasičů s více než stoletou tradicí existence. Tato představuje pro jednotlivé obce jak závazek k jejich dalšímu rozvoji a udržení, tak i výhodu v tom, jakým způsobem se jednotka podílí na zajištění bezpečnosti v obci, často však se však jedná také o významný spolek podporující různé společenské akce v obci.

Týn nad Bečvou je právě jednou z takových obcí, která má zřízenou jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která navazuje na více než stoletou tradici existence dobrovolného hasičství v obci. Tato tradice je závazkem, který vedení obce motivuje k neustálému hledání cest, jak zlepšit personální a materiální zabezpečení jednotky, jak zlepšit úroveň její akceschopnosti.

Cílem práce bylo navrhnout doporučení ke zlepšení aktuálního stavu jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Týn nad Bečvou, a to zejména s ohledem na její personální a materiální zabezpečení, úroveň její akceschopnosti.

Doporučení vychází z deskripce odborných zdrojů, z prostudování interní dokumentace jednotky sboru, z primárního sběru dat, tedy jsou výsledkem syntézy veškerých přístupů a postupů v rámci zpracování práce. Doporučení mají následující podobu:

- Větší podpora spolupráce s mládeží za účelem zachování tradice jednotky
- Větší podpora vzdělávání členů sboru ze strany obce

Návrhy reagují na nedostatky, které se podařilo identifikovat v rámci zpracování práce, a které ovlivňují personální a materiální zabezpečení, úroveň akceschopnosti jednotky. A to jak v současnosti, tak i v budoucnosti. Návrh v podobě aktivit, které mají zajistit větší podporu spolupráce s mládeží za účelem zachování tradice jednotky, směřuje do budoucnosti. Je nutné získávat mládež pro myšlenku dobrovolného hasičství, aby došlo k dalšímu pokračování v této tradici. Větší podpora vzdělávání členů sboru ze strany obce by pak měla ještě více zlepšit aktuální připravenost a akceschopnost stávajících členů sboru. V řadě obcí jsou dobrovolné hasičské sbory středobodem společenského a spolkového života, kdy se významně podílí nejen na plnění úkolů souvisejících s ochranou obyvatel obce, ale také realizují různé akce, které obyvatelům obce pomáhají při vzájemné navazování kontaktů a zlepšování kvality života obce. Ambicí práce bylo zhodnotit nejen

aktuální situaci v této oblasti ve vybrané obci, ale také poskytnout čtenářům jakýsi návod, jak mohou chápat historii dobrovolného hasičství, analyzovat aktuální situaci ve své obci a realizovat zde návrhy a opatření ke zlepšení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9 .

BLAŽKOVÁ, K . et al. Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0 .

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č . 133/1985 Sb., zákon České národní rady o požární ochraně. 2018.

GAZZALE, Laurie. Motivational implications leading to the continued commitment of volunteer firefighters. International Journal of Emergency Services [online]. 2019, vol. 8 , no. 2 , s . 205-220. ISSN 20470894.

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR. Výkon služby. Www.hzscr.cz/ [online]. [cit. 2021-0315].

Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vykonsluzby.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>

HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR OLOMOUCKÉHO KRAJE. Statistický přehled činnosti 2020. 2021.

HENDERSON, Alexander C . a Jessica E . SOWA. Retaining Critical Human Capital: Volunteer Firefighters in the Commonwealth of Pennsylvania. Voluntas [online]. 2018, vol. 29, no. 1 , s . 43-58. ISSN 09578765.

KAVAN, Štěpán. Jednotky dobrovolných hasičů a sdružení dobrovolných hasičů při povodních. Dobrovolnictví a nestátní neziskové organizace při řešení následků povodní v ČR, 2014, 112.

KOČÍ, Miroslav, Miroslava KOPECKÁ a Jindřich STIEBITZ. Průvodce odborně způsobilých osob problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hornické činnosti a požární ochrany. Olomouc: ANAG, c2013. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-834-

LAPÁČEK, Jiří et al. Týn nad Bečvou: dějiny a současnost obce. Týn nad Bečvou: Obec Týn nad Bečvou, 2017. 306 stran, 36 nečíslovaných stran obrazových příloh. ISBN 978-80-270-3574-8 .

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Storage.pozary.cz [online]. [cit. 2021-03-16]. Dostupné z : <https://storage.pozary.cz/article/4/f/4f0c86da0f634/obr4f0c8702078dc.pdf>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015 [online]. [cit. 2021-03-05]. Dostupné z : <https://www.mvcr.cz/clanek/meziresortni-koncepce-bezpecnostniho-vyzkumu-a-vyvoje-cr-do-roku-2015.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu [online]. Praha, 2016 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z : WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Bezpečnostní politika státu [online]. [cit. 2020-01-24]. Dostupné z : <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostnipolitika-statu.aspx>

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Bezpečnostní politika [online]. [cit. 06.05.2021].

Dostupné z : https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/index.html

Muzeum Bedřicha Smetany – Týn nad Bečvou: Lité podlahy Duda Lité podlahy Duda [online]- Copyright © 2018 Duda lité podlahy- Web od [cit. 06.05.2021]- Dostupné z : <http://www.litepodlahy.cz/realizace/muzeum-bedricha-smetany-tyn-nad-becvou/>

SKALSKÁ, Květoslava, HANUŠKA, Zdeněk a DUBSKÝ, Milan. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I . Vyd. 1 . Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 55, 44 s . ISBN 978-80-86640-59-4 .

SMEJKAL, Pavel. Plnění úkolů v oblasti optimalizace bezpečnostního systému České republiky. Www.hzscr.cz [online]. [cit. 2021-03-16]. Dostupné z : <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xv-cislo-2-2016.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>

SZASZO, Zoltán. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN: 978-80-86640-60-0 .

ŠTĚTINA, Jiří. Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4578-7 .

TÝN NAD BEČVOU. Historie. [Http://hasicitynnb.cz/](http://hasicitynnb.cz/) [online]. 2019 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z : <http://hasicitynnb.cz/historie/>

TÝN NAD BEČVOU. Obec Týn nad Bečvou. Www.tynnadbecvou.cz [online]. 2020 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z : <https://www.tynnadbecvou.cz/>

PAVLIŠTÍK, Karel. Sbor dobrovolných hasičů, významný fenomén v procesu formování společenského života v obci a v transformaci tradičních zvykoslovných aktivit na Zlínsku. *Národopisná revue*, 2003, 13: 143-153.

PERROTT, Stephen B . a Brandon D . BLENKARN. Motivation, sensation seeking, and the recruitment of volunteer firefighters. *International Journal of Emergency Services* [online]. 2015, vol. 4 , no. 2 , s . 242-257. ISSN 20470894.

Turistika v Tyn nad Bečvou: Nejlepší aktivity za rok 2021- Tyn nad Bečvou, Česká republika – Tripadvisor. Tripadvisor: Přečtěte si recenze, porovnejte ceny a rezervujte [online]. Copyright © 2021 [cit. 06.052021]. Dostupné z : [https://www.tripadvisor.cz/Tourism-g12188068-](https://www.tripadvisor.cz/Tourism-g12188068-Tyn_nad_Becvou_Olomouc_Region_Moravia-Vacations.html)

[Tyn_nad_Becvou_Olomouc_Region_Moravia-Vacations.html](https://www.tripadvisor.cz/Tourism-g12188068-Tyn_nad_Becvou_Olomouc_Region_Moravia-Vacations.html)

Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky. Úvodní strana – Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Copyright © 2021 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 06.052021]. Dostupné z : <https://www.hzscr.cz/hasicky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>

VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8 .

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. 2015. *Vzdělávání členů SH ČMS*. *Vzdělávání členů SH ČMS* [online]. Copyright © 2021 [cit. 06.052021]. Dostupné z : <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=59&head=119&subhead=269>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CAS	Cisternová automobilová stříkačka
ČR	Česká republika
č .	Číslo
DA	Dopravní automobil
HZS	Hasičský záchranný sbor
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
obr.	Obrázek
PS	Přenosná stříkačka
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
s .	Strana
tab.	Tabulka
tj.	To je
TJ	Tělocvičná jednota

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č .1 znak HZS ČR.....	17
Obrázek č .2 Struktura bezpečnostního systému České republiky	18
Obrázek č .3 znak obce Týn nad Bečvou.....	25
Obrázek č .4 Hrad Helfštýn	26
Obrázek č .5 Muzeum Bedřicha Smetany	26
Obrázek č .6 znak JSDHO Týn nad Bečvou.....	29
Obrázek č .7 CAS 25Š 706	30
Obrázek č .8 Přenosná motorová stříkačka PS 12	31
Obrázek č .9 DA Avia 30.....	31

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přípravenost k řešení mimořádné události.....	35
Tabulka 2 Dostatečnost technického vybavení k řešení mimořádné události	35
Tabulka 3 Personální zabezpečení	36
Tabulka 4 Podpora akceschopnosti vedením obce	37
Tabulka 5 Podpora odborné přípravy vedením obce	37
Tabulka 6 Podpora preventivně výchovné činnosti vedením obce.....	38
Tabulka 7 Zájem mládeže o činnost sboru dobrovolných hasičů.....	39
Tabulka 8 Realizace aktivit pro mládež.....	40
Tabulka 9 Příspěvek k pocitu bezpečí	41
Tabulka 10 Svědek zásahu.....	41
Tabulka 11 Hodnocení připravenosti na zásah	42
Tabulka 12 Materiální vybavenost při zásahu	43
Tabulka 13 Profesionalita při zásahu.....	43
Tabulka 14 Kulturní a společenský život	44
Tabulka 15 Vliv JSDHO na mládež v obci.....	45

SEZNAM PŘÍLOH

